

CARTER DICSON

Gyilkosság az eltűnt szobában

Fordította:
Keszthelyi Tibor

Megjelent:
Rakéta Regényújság
1976. 8. számában

*John Dickson Carr, a híres detektívregény-író, műveinek
egy részét Carter Dickson néven írta*

Zenekarok játszottak, és hét nap ragyogott – de csak Ronald Denham fejében és szívében. Nyájas derűvel üdvözölte a Regency Club kocsiparkolójának alkalmazottját, aki besegítette a taxiba. Rávigyorgott a sofőrre. Rávigyorgott az éjszakai portásra is, aki a Sloane Streeten, a lakása előtt kiségtette a kocsiból, és ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy bankjegyeket osztogasson mindenkinek, aki a szeme elé kerül.

Ronald Denham persze tagadta volna, hogy többet ivott a kelleténél. Igaz, pompás legénybúcsún vett részt; Jimmy Bellchester leendő esküvőjét ünnepelték. Ennek ellenére azt állította volna, hogy csupán szellemi okokból került emelkedett hangulatba, és nagyfokú mértékletessége bizonyságául a vendégek többségét megelőzve távozott az összejövetelről.

Amint azt pohárköszöntőjében kifejtette, csak egy hónap választotta el saját, Anita Bruce-szal tervezett esküvőjétől. Anita ugyanabban a háztömbben, sőt ugyanazon az emeleten lakott. E tény rendkívül boldoggá tette a hazafelé igyekvő Ronald Denhamet. Nincs abban semmi meglepő, hogy Denhamnek ilyen hangulatban kedve szottyant arra, hogy az éjszaka kellős közepén felköltson valakit, és szót váltson vele. Azon tűnődött, felköltse-e Anitát. Jobban megfontolva a dolgot, úgy döntött, hogy nem költi fel, és ettől valóságos szentnek érezte magát. És nem kelti fel Tom Evanst sem, akivel megosztja a lakását, pedig az a komoly, fiatal üzletember rendszerint olyan sokáig túlórázott az irodában, hogy még Denham is előbb szokott hazakerülni.

Így hát röviddel éjfél előtt Denham a Medici Court halljába irányította a lépteit. Pearson, az éjszakai portás, elkíserte az önműködő liftig.

- Minden rendben, uram? - érdeklődött, mintha csak a sűgőlyukból beszélne.

Denham biztosította Pearson, hogy igen, és arról is, hogy kitűnő fickónak tartja.

- Ugye, uram, nincs kedve énekelni? - kérdezte Pearson némi aggodalommal.

- Ami azt illeti - tűnődött Denham, aki eddig nem latolgatta e lehetőséget van. Pearson, maga tele van remek ötletekkel. De ne énekeljünk semmi illetlenséget! Inkább valami olyasmit, ami nemes érzelmekre vall, mondjuk...

- Becsületesre, uram - próbálta őt meggyőzni Pearson -, én nem tenném. Mivelhogy ő odafönt van... Azt hittük, ma délután Manchesterbe megy egy hétre, de másképp határozott. Most odafönt van.

Az ijesztő utalás a Medici Court, Cellini Court, Bourbon Court és még egy fél tucat hatalmas bérpalota zsarnok urára vonatkozott. Sir Rufus Armingdale, az építők nagy kánja, nemcsak hogy teleszórta Londont olyan bútorozott lakásokkal, amelyek olcsó áron a fényűzés legkorszerűbb formáit nyújtották, hanem a saját áruja iránt érzett büszkeségét azzal is kifejezte, hogy maga is benne lakott az egyikben.

- Nincs szükségem különleges lakásra - szokta mondani, a nyomaték kedvéért fölemelt ököllel. - Sem kastélyra Surreyben, sem valami barakkra a Park Lane-en. Csak egy rendes lakás kell, méghozzá nem is a legdrágább. Abban érzem magam a legkényelmesebben, ott keressenek.

Az „Armingdale Bútorozott Lakásaiban” élvezhető sok jóra való tekintettel még zsarnoki házirendjét sem nehezményezték. Azt sem kifogásolhatta senki, hogy egy épületen belül minden lakást

pontosan egyformán bútorozott be, s hogy a bútordarabok helyét tilos volt megváltoztatni. A Medici Court reneszánsz, a Bourbon Court XV. Lajos stílű volt: luxuscellákhoz hasonló szobákból rakott torony, amelyeket csak egy asztaldísz vagy egy falra függesztett festmény különböztetett meg egymástól.

Csakhogy Sir Rufus bérleményeiben még festményeket sem volt szabad önkényesen elhelyezni. Ez egy kissé bosszantó volt, mivel ő maga műgyűjtő hírében állt, akit gyakran fényképeztek le a saját lakásában kedvenc Greuze- vagy Corot-képével. Sir Rufus Armingdale azonban fűtyült mindenkire. Bérelt-e tőle valaki lakást, vagy sem, mindegy volt neki. Ő már ilyen ember volt.

Ha nem ilyen lett volna, Ronald Denham kalandja sem eshetett volna meg... Otthagytta a legénybúcsút; megfogadta Pearson tanácsát az éneklésről; az önműködő liften felment a második emeletre; és besétált abba a lakásba, amelyről a pezsgő azt sugallta neki, hogy az övé.

Hogy a második emeletre érkezett, afelől semmi kétség. Pearson látta, hogy a megfelelő gombot nyomta meg a liftben. De semmi egyéb nem lehetett bizonyos, mivel odafönn a hall sötét volt. Belökte az ajtót – beillett a kulcsa a zárba, vagy nyitva találta? és gratulált magának, hogy hazatalált.

Egy kicsit kóválygott a feje. Apró előszobába került, ahol égett a villany. Nem sokkal ezután bizonyára átvonult a nappaliba, mert azon vette észre magát, hogy egy karosszékben hátradőlve, mintegy ködfátyolon keresztül szemlélgeti az ismerős környezetet. Itt is égtek a villanyok; az egyik sárga lámpaernyőt sárkányok díszítették.

Valami azonban zavarta. Úgy érezte, valami furcsa van a lámpaernyők körül. Alaposabban szemügyre vette őket, s rájött, hogy neki és Tom Evansnek egészen másféle lámpaernyőik vannak. És bronz könyvtámaszuk sincs. Ami pedig a függönyöket illeti...

Aztán egy festmény úszott a falon a látómezejébe, és ő rábámult. Kisméretű, tompa színű kép volt, a pohárszék fölött. És végre elméjébe hasított a felismerés: más lakásba tévedt.

Most már mindenen látta, hogy más. Ami eddig elmosódottan tárult elé, jól kivehető lett.

– Ejnye, bocsánat – mondta hangosan, és fölállt.

Semmi válasz. Szörnyű vétsége valamelyest kijózanította.

Hol az istennyilában lehet? A második emeleten az övén kívül csak három lakás van. Az egyik Anita Bruce-é. Ami a másik kettőt illeti, az egyikben egy fürge, fiatal újságíró lakott, akit Conyersnek hívtak, a másikban pedig a félelmetes Sir Rufus Armingdale.

Teljesen hatalmába kerítette a pánik. Úgy érezte, bármelyik pillanatban nekieshet egy haragvó bérlő, aki legrosszabb esetben tolvajnak, legjobb esetben illetéktelen betolakodónak nevezi majd. Megfordult, hogy az ajtóhoz botorkáljon, és majdnem beleütközött egy másik látogatóba az idegen lakásban. '

Ez a látogató az ajtóhoz közel, csendesen üldögélt egy magas támlájú széken. Sovány, koros, jól öltözött férfi volt, vastag lencsés szemüveget viselt, és a fejét lehajtotta, mintha elmélkedne. Puha kalapot viselt és vékony, impregnált, zöld esőkabátot: bántóan harsánynak tűnt egy ilyen méltóságteljes figurához. Csillogott a meghitt megvilágításban,

– Elnézést... – kezdte Denham sietve, és beszélt néhány másodpercig, amíg észre nem vette, hogy a férfi meg sem moccan.

Denham kinyújtotta a karját. A kabát amolyan sima szövésű, szinte varrás nélküli amerikai esőkabát volt, belül zöld, kívül sárgás – és a férfi valamely oknál fogva kifordítva viselte. Éppen erre hívta fel a férfi figyelmét, amikor az idegen feje megbillent, villant egyet a fényes esőkabát, és Denham meglátta, hogy a férfi halott.

Tom Evans negyed kettőkor lépett ki a liftből, s teljes sötétségben találta a második emelet hallját. Amikor felkattintotta a

villanykapcsolót a liftajtó mellett, megtorpant és szitkozódni kezdett.

A sovány, füstös képű Evans, a homlokán egyetlen vonalba olvadó sötét szemöldökével egy kicsit úgy nézett ki, mint egy ábrándos regény normann főura. Vagy, mondjuk, mint egy nagyiparos, mivel irattáskát hordott, és fiatal kora ellenére komoly üzletember benyomását keltette. Amit azonban most látott, attól egyszerűen kipárolgott a fejéből az egész esti munka. A hallból, egymástól bizonyos távolságra, négy ajtó nyílt, parányi fekete számokkal megjelölve. Az Anita Bruce lakásába nyíló ajtó mellett Ronald Denham ült összegörnyedve egy tölgyfa széken. Hátul a koponyáján dudor éktelenkedett, és úgy szívta be a levegőt, hogy az Evansnek egyáltalán nem tetszett.

Öt percre tellett, mire Denhamet félig öntudatra pofozta. Olyan fejfájásra ébresztette, hogy maga a fájdalom is segített észre téríteni. Először Tom föléje hajló keskeny, kampós orrú arcára eszmélt, és lakótársa szokásos folyékony káromkodására.

- Nem bánom, ha leiszod magad - jött távolról a hang. - Számítottam is rá. De legalább tisztességgel viseld el az alkohol hatását. Különben is, mi az ördögöt keresel itt?

- Kifordítva volt rajta az esőkabát - ez volt az első, amit Denham mondott. Aztán, szinte a fejfájás új rohamaként vagy új robbanásként, egyszerre csak eszébe jutott minden, és elkezdett mesélni.

- ...szóval egy halott van itt valamelyik lakásban! Azt hiszem, meggyilkolták. Nem vagyok részeg, Tom. Esküszöm, hogy nem! Valaki mögém lopódzott, és tarkón csapott, alighogy megláttam.

- Akkor hogy kerültél ki ide?

- Az ég szerelmére, hát azt meg honnan tudjam? Ne vitatkozz, inkább segíts fölállni. Biztosan kivonszoltak. Ha nem hiszel nekem, tapogasd meg hátul a fejemet. Csak tapogasd meg!

Evans habozott. Mindig gyakorlatias ember volt, belátta, hogy a sérülés tagadhatatlanul létezik. Tétován nézett körül a hallban.

– No de ki a hulla? – kérdezte. – És kinek a lakásában van?

– Nem tudom. Idősebb férfi volt, vastag szemüveggel, zöld esőkabátban. Még sose láttam. Egy kicsit úgy nézett ki, mintha amerikai volna.

– Ostobaság! Ki visel zöld esőkabátot?

– Mondom, hogy kifordítva hordta. De ha megkérded, miért, akkor fogom magam, beverem a fejem a falba; és megyek vissza aludni. – Azt kívánta, bárcsak megtehetné; nem látott tisztán, és a fejét egy teljes kapacitással működő nyomdának érezte. – A lakást könnyen azonosíthatjuk. Pontosan le tudom írni...

Elhallgatott, mert a hallban egyszerre két ajtó is kinyílt. Anita Bruce és Sir Rufus Armingdale jött ki, a lárma okozta harag, illetve kíváncsiság különböző fokán.

Ha Evans többet értett volna a lélektanhoz, kiszámíthatta volna, milyen hatással lesz rájuk a jelenet. Így azonban csak állt, egyikről a másikra pislogott, és hogy közben mire gondolt, azt mindenki könnyen kitalálhatja. Ugyanis az Armingdale lakások Sloane téri irodájának igazgatójaként Sir Rufus alkalmazottja volt, és semmiféle kellemetlen ügyet nem engedhetett meg magának.

Anita egy szempillantás alatt felfogta a helyzetet. Alacsony, barna bőrű, kövérkés, göndör hajú nő volt. Hálóinget viselt és cigarettázott. Látva a másik három arckifejezését, kivette szájából a cigarettát, és elmosolyodott. Sir Rufus Armingdale nem annyira félelmetesnek, mint inkább harcosnak látszott. Markáns arcán úgy gyűltek csomóba a ráncok, mint egy bikaborjúén. Viseltes köntösét összefogta a nyakán, mintha fázna, s ettől elvesztette zsarnoki küllemét. Egyszerű háztulajdonos benyomását keltette.

Az orrán keresztül, szuszogva lélegzett, kicsit tehetetlenül, amíg meg nem látta az alkalmazottját, önbizalma íziben visszatért.

– Jó reggelt, Evans. Mit jelentsen ez?

- Attól tartok, uram, baj van – kockáztatta meg Evans.

- Denham úr... izé... egy halott férfira bukkant valamelyik lakásban.

- Ron! – kiáltott fel Anita.

- Egy halott férfira? – ismételte meg Armingdale minden meglepetés nélkül. – Hol?

- Valamelyik lakásban. Nem tudja, melyikben.

- Ijesztő púp van a fején – szolt Anita gondos szemlélődés után. Hátrapislantott a válla fölött, és gyorsan hozzátette: – Minden rendben, Tom. Ne izgasd magad. R-é-sz-e-g.

- Nem vagyok részeg – szolt közbe Denham feszülten, baljós nyugalommal. – És szeretném megjegyezni, hogy tudok írni és olvasni, és hogy négyéves korom óta senki sem ejtett ki előttem szavakat *betűzve*. Az ég adjon e-r-ő-t! Mondom, hogy le tudom írni azt a lakást!

Úgy is tett. Csönd támadt. Anita szeme furcsán csillogott. Kiejtette szájából a cigarettát a zsarnok keményfa parkettájára, és eltaposta a csikket. A zsarnok úgy elmerült a gondolataiban, hogy észre sem vette.

- Ron, drágám – ment hozzá és ült le mellé Anita én hiszek neked, ha ilyen komolyan állítod. De azt tudnod kell, hogy ez nem az én lakásom.

- Az enyém sem, annyit mondhatok – mordult föl Armingdale. – Bizonyos, hogy nálam nincs hulla. Most jöttem ki, hát csak tudom.

Ha nem ismerték volna Armingdale tekintélyét, arra gyanakodhattak volna, hogy tréfát űz velük. Erre azonban az arckifejezése is rácsáfolt. A tekintete komor volt, a fejét leszegte – több volt ez, mint hasonlóság a bikaborjúhoz.

- Le tudná írni azt a festményt, amit a pohárszék fölött látott?

- Igen, azt hiszem – válaszolt kétségbeesetten Denham.

- Meglehetősen kisméretű portré volt egy kislányról, aki oldalvást nézeget valami rózsákat vagy egyéb virágokat. Szürkésbarna tónusú; azt hiszem, szépiának nevezik ezt a színt.

Armingdale rámeredt.

- Akkor tudom, hogy nem lehetett az enyém. Soha életemben nem volt szépiafestményem. Ha ez a fiatalember igazat beszél, akkor csak egy lakás van hátra. Azt hiszem, vállalom a felelősséget, bekopogok és...

Gondterhelt tekintetét a *Daily Record* munkatársának, Hubert Conyersnek az ajtajára emelte. Kopognia azonban nem kellett. Az ajtó kinyílt, olyan hirtelen, hogy amikor Hubert Conyers hirtelen kilépett, Denham azon morfondírozott, vajon nem leskelődött-e a levélszekrény részén keresztül. Jelentéktelen, fakósárga hajú emberke volt, egészen más, mint amilyennek Denham az újságírókat képzelte, öltözékének egyetlen figyelemreméltó vonása az volt, hogy szinte gyűjtötte a különböző színárnyalatokat, az öltönytől az ingig és a nyakkendőig. Ettől eltekintve rendszerint gyűrött benyomást keltett. Mindig előzékeny volt és szorgos, akár egy falióra. De volt valami lappangóan megnyerő a modorában, ami hihetetlenül nehéz helyzeteken is átsegítette.

Ahogy közeledett, felhúzta a kabátját, és fűrgén a csoport közepén termett.

- Sajnálom, sajnálom, sajnálom - próbálta egyszerre kiengesztelni mindhármukat. - Akaratlanul is meghallottam, mit beszélnek. Jó estét, Sir Rufus. A helyzet az, hogy az illető lakás az én lakásom sem. Pillanatnyilag a nappalim egyedüli díszei a teli hamutálcák meg egy üveg tej. Jöjjenek, és nézzék meg, ha akarják.

Csönd támad. Conyers riadtan pislogott.

- De hát valakiének csak kell lennie annak a lakásnak! - pattogott Sir Rufus Armingdale, mint aki semmiféle bolondozást nem tűr. - Ez logikus. Egy nyavalyás nappali csak nem párologhat el,

mint a füst! Hacsak – várjunk csak! –, hacsak Denham úr nem valamelyik másik emeleten szállt ki.

– Nem tudom. Nincs kizárva.

– Az igazat megvallva, persze... – Armingdale habozott. Mindenki kíváncsian nézett rá. A zsarnok gondterheltnak látszott. – Hát igen. Az igazság az, hogy a lakásban lóg egy olyasféle festmény, amelyet Denfaam úr leírt. Kislány kankalinokkal, ez a címe. Greuze műve. Csakhogy az persze olajfestmény. Denham úr meg egy szépiarajzról beszél. Feltéve, hogy valóban látott valamit. Létezik egyáltalában az a hulla?

Denham tiltakozását a felfelé jövő lift zümmögése vágta el. Nem az előttük levő személyfelvonóé, hanem a hall végében a teherlifté. Kinyílt a külső ajtó, visszatolódott a rácsos belső ajtó, és megjelent az éjszakai portás rémült ábrázata.

– Uram – fordult Pearson Armingdale-hez, mintha szónoklatba fogna. – örülök, hogy itt van, uram. Mindig arra utasított bennünket, hogy ha valami komoly dolog történik, egyenesen önhöz forduljunk, ne a házfelügyelőhöz. Nos, attól tartok, ez komoly. Én, izé... találtam valamit ebben a liftben.

Denham úgy érezte; kísérti őket az az „izé”. Az imént is használta valaki ezt a szót. Eszébe ötlött a játék, amelyben azt tartották, hogy aki így kezdi a mondatot, rendszerint hazudik. De nem volt ideje, hogy ezen elmélkedjék, mert megtalálták a bújócskázó hullát.

Az ismeretlen arccal lefelé hevert a lift egyik sarkában. Az acélkalitka tetejéről sugárzó fény szürke kalapjára esett, vastag szemüvege élére és impregnált esőkabátjára. Csakhogy a kabát már nem zöld volt, mivel most rendesen, színével kifelé volt rajta.

Anita gyorsan Denham mellé lépett, és megszorította a karját. Az éjszakai portás Tom Evanst tartotta vissza, aki előrehajolt.

– Az ön helyében nem nyúlnék hozzá, uram. Véres.

– Hol?

Pearson egy foltra mutatott a szürke gumipadlón.

– És amennyire meg tudom ítélni, uram, szíven szúrták. Egy... egy kicsit fölemeltem. De semmiféle kést nem láttam, amellyel leszúrhatták.

– Ezt az embert látta? – kérdezte halkan Armingdale.

Denham bólintott. Mintha valami kézzelfogható, valami lemérhető, valami megragadható láthatóan visszavarázsolta volna az erőt Armingdale egyéniségébe.

– Csakhogy – tette hozzá Denham – most rendesen, a színével kifelé van rajta az esőkabát. Miért? Megmondaná nekem valaki, miért?

– Mit számít az esőkabát! – súgta a fülébe Anita. – Ron, ugye, nem ismered? Esküszöl, hogy nem ismered?

A kérdés megdöbentette Denhamet. A lány nem unszolta őt, és olyan halkán beszélt, hogy a többiek nem hallhatták. De Denham, aki jól ismerte Anitát, tudta, hogy rebbenéstelenül komoly tekintetéből csak úgy árad a sürgetés. A lány önkéntelenül megszorította Denham karját, aki a koponyájába hasító fájdalom ellenére már tisztábban kezdett gondolkodni. Volt min.

– Nem. Persze hogy nem ismerem. Ismernem kellene?

– Dehogy, dehogy! Pszt!

– Hát én ismerem! – jelentette ki Hubert Conyers.

Eddig a lift szélén guggolt, és a nyakát nyújtogatta, hogy szemügyre vehesse a hullát, anélkül hogy hozzáérne. Most fölegyenesedett. Olyan izgatott lett, hogy alig tudta türtőztetni magát, szelíd szeme gonosz fényben csillogott.

– Néhány napja interjúvoltam meg. Maga is bizonyára ismeri, Sir Rufus.

– Súlyos szó a „bizonyára”, fiatalember. Nem, nem ismerem. Miért?

– Ez Dan Randolph, az amerikai ingatlankirály – válaszolta Conyers, és összehúzott szemmel fürkészte Armingdale-t. –

Fogadok, hogy mindnyájan hallottak róla. Ez a fickó mindig készpénzzel fizetett, még akkor is, ha egymillió volt az ár. Ezt a szemüveget bárhol felismerném. Olyan rövidlátó volt, akár egy bagoly. És... i z é... ha jól tudom, Sir Rufus, önhöz jött Angliába üzleti ügyben?

Armingdale fagyosan mosolygott.

– Nincs jól informálva, fiatalember. Ha rajtam múlik, nem is lesz. Szóval ez Dan Randolph! Tudtam, hogy Angliában tartózkodik. Nekem azonban semmiféle üzleti ajánlatot nem tett.

– Talán azért jött, hogy tegyen.

– Lehetséges – válaszolta Armingdale egy szülő modorában, aki a gyermekéhez beszél. Aztán Pearsonhoz fordult. – Azt mondja, a liftben találta. Mikor? És hogyan?

Pearsonból megeredt a szó.

– A lift a földszinten állt, uram. Véletlenül bekukkantottam az üveglakon, és megláttam, hogy ott hever. Úgy gondoltam, legokosabb, ha felhozom ide a liftet, és megkeresem önt. És hogy miképpen került ide... – Az irányítógombra mutatott, a lift mellett, a falon. – Akárki bepakolhatta, uram, akármelyik emeleten, megnyomhatta ezt a gombot, és lekülthette. Az biztos, hogy nem a földszinten, tették bele. Amellett az este láttam is, amikor belépett az épületbe.

– Tényleg? – szólt közbe elégedetten Conyers. – És mikor?

– Lehetett úgy tizenegy óra, uram.

– Kihez jött?

Pearson tehetetlenül s kicsit türelmetlenül rázta meg a fejét.

– Ezek nem szolgáltatással kiadott lakások, uram, ahol minden látogatót telefonon bejelentünk. Tudnia kell, hogy mi semmit sem kérdezőnk a látogatóktól, kivéve, ha nyilvánvalóan szükségük van segítségre, illetve ha semmi keresnivalójuk itt. Így hát nem tudom. A főliftet használta, ennél többet nem mondhatok.

– Na és melyik emeletre ment?

- Honnan tudjam? - Pearson az ujjával tágitott szoros gallérján.
- De elnézést, uram, megkérdezhetném, tulajdonképpen mi a baj?
- Eltűnt egy szoba - szólt Denham hirtelen ötlettől vezérelve. - Talán segíthet. Ide figyeljen, Pearson, maga régóta ismeri ezeket a lakásokat. A legtöbbjükben járt is, például a nappaliban, ugye?
- Azt hiszem, nyugodtan mondhatom, hogy mindegyikben jártam, uram.
- Remek. Mi egy olyan szobát keresünk, ami így nézett ki... - És Denham harmadszor is leírta, mit látott. Pearson arcára kiült az aggodalom. Végül megrázta a fejét.
- Nincs itt ilyen szobája senkinek, uram - felelte egyszerűen a portás. - Nincs ilyen nappali az egész épületben.

Hajnali háromkor komor emberek csoportja üldögélt Sir Rufus Armingdale lakásában. Még csak egymásra sem néztek. A rendőrség munkája vége felé tartott. Egy őrmester, egy fényképész és egy cilinderes, nagydarab nyájas úr társaságában egy mozgékony detektívfelügyelő a csoport minden tagját kihallgatta, de a tanúvallomásokból nem derült ki semmi.

Denhamet tulajdonképpen még egy lelki megrázkódtatás érte. Amikor belépett Armingdale lakásába, egy pillanatig úgy vélte, megtalálta a hiányzó szobát. A megszokott, mintás spanyol bőrszékek, az ebédlőasztal, a faragott csecsebecsék ismerős lidércálomként üdvözölték. És a pohárszék felett ott függött az ismerős kép - egy kislány, amint oldalvást néz, egy nyaláb rózsára.

- Nem ez az? - kérdezte gyorsan Anita,
- Ugyanaz a téma, de nem ugyanaz a kép. Ez olaj. Mit gondolsz, mifajta játék folyik itt?

Anita hátrapislantott a válla fölött. A rendőrség megérkezése előtt felöltözött, és Ron úgy vélte, a kelletténél jobban is kikészítette magát.

- Gyorsan, Ron, mielőtt ideérnek. Igaz, amit meséltél?

– Persze. Csak nem képzeled...

– Ó, nem tudom, nem is érdekel. De szeretném, ha nekem megmondanád. Ugye, nem te ölted meg, Ron?

Ideje sem volt válaszolni, a lány már intett is, hogy hallgasson. Sir Rufus Armingdale, Conyers és Evans léptek be a hallból, és velük az a nagy darab nyájas férfi, aki Davidson felügyelővel érkezett. Kiderült, hogy March ezredesnek hívják.

– Hát kérem – magyarázta széles mozdulatokkal én nem hivatalosan vagyok itt. Történetesen színházban voltam, és utána benéztem Davidson felügyelőhöz egy kis csevegésre, ő pedig megkért, jöjjek vele. Ha tehát nem tetszenek a kérdéseim, csak szóljanak, hogy fogjam be a számat. Történetesen viszont van némi közöm a Yardhoz ...

– Ismerem önt, ezredes – mondta ferde vigyorral Conyers. – A „lim-lom” osztályt vezeti, a D-3-at. Egyesek Bolondok Házának nevezik.

March ezredes komoly ábrázattal bólintott. Sötét színű felöltőt viselt, a cilindert kissé hátralökte hatalmas koponyáján. Ez meg a pirosposzgás arc, a fakó bajusz és a nyájas kék szem a vicclapok testes ezredesfigurájává tették, öblös pipát szívott, pontosabban: inkább szimatolta a füstöt az öbléből, semmint a szárából szívta. Láthatólag remek hangulatban volt.

– Megtisztelő – biztosította őket. – Végtére is valakinek ki kell vizsgálnia a furcsa bejelentéseket is. Ha valaki bejön, és – mondjuk – panaszt tesz, hogy Stepney negyedét egy kék malac tartja rémületben, el kell döntenem, örülről van-e szó, tévedésről, heccről vagy komoly büntettről. Különben egy csomó értékes ember csak az idejét vesztegetné. El sem hinnék, hány ilyen bejelentés érkezik hozzánk. Én arra gondoltam, Davidson felügyelővel együtt, hogy itt is hasonló a helyzet. Ha nem neheztelnének néhány furcsa kérdésért...

- Tegyen fel, ahányat csak óhajt - szólalt meg Sir Rufus Armingdale. - Feltéve, hogy van még remény a megoldására ennek az átkozott...

- Ami azt illeti - vágott a szavába a homlokát ráncolva March ezredes -, Davidson felügyelőnek oka van feltételezni, hogy már kezében is a megoldás. Úgyes ember ez a Davidson.

Csönd ereszkedett rájuk. Volt valami önkéntelenül is baljós March ezredes nyájas hanghordozásában. Egy darabig senki sem merte megkérdezni, mit akar ezzel mondani.

- Kezében a megoldás? - ismételte meg Hubert Conyers.

- Kezdjük talán önnel, Sir Rufus - folytatta March végtelenül udvariasan. - Azt mondta a felügyelőnek, hogy személyesen nem ismeri Daniel Randolphot. De úgy látszik, mindenki tudja, hogy önnel akart találkozni Angliában.

Armingdale habozott.

- Nem tudom, mi volt a szándéka. Lehet, hogy többek között ezért jött Angliába. Valószínűleg. Írt erről nekem Amerikából. De még nem kerestem fel, és én nem kerestem fel őt elsőnek. Üzleti szempontból nem lett volna okos.

- Mifajta üzletről lett volna szó, Sir Rufus?

- Opciót akart vásárolni néhány ingatlanomra... mindegy, hogy hol. Ha ragaszkodik hozzá, négyszemközt megmondom.

- Nagy pénzről volt szó?

- Körülbelül négyezerről. - Armingdale láthatóan vívódott magával.

- Tehát nem volt jelentős ügylet. És ön ráállt volna?

- Valószínűleg.

March ezredes szórakozott pillantása a pohárszék fölött függő képre vándorolt.

- Nicsak, Sir Rufus, egy Greuze! A „Kislány kankalinokkal”. Ha jól tudom, nemrégiben jelent meg róla természetes nagyságban egy egész oldalas reprodukció a *Metropolitan Illustrated News*-ban.

- Jól tudja - válaszolta Armingdale, majd hozzáfűzte: - Szépiában.

Volt valami ebben az utólag hozzátoldott szóban, ami mindenkit arra készítetett, hogy közelebb lépjen hozzá, és megnézze magának. Rejtélyes féligazság volt: senki sem tudta, mit jelent.

- Pontosan. Csak két kérdést még. Jól tudom, hogy mindegyik lakásból tűzlétra vezet az épület mögötti sikátorba?

- Igen. No és?

- Ugyanaz a kulcs nyitja valamennyi lakás ajtaját?

- Természetesen nem. Mindegyiken más a zár.

- Köszönöm. Most pedig önhöz egy kérdés, Mr. Conyers. Nős?

Eddig úgy nézett rá Conyers, olyan fürkésző várakozással, mint egy utcakölyök, aki arra készül, hogy betör egy ablakot, aztán elinal. Most kifejezetten fenyegető lett a tekintete.

- Hogy nős vagyok-e? Nem.

- Inast nem tart?

- A válasz erre, ezredes, hangos és hosszan tartó kacagás. Őszintén szólva, nem tetszik nekem az ön „társasági” modora. Beston, a bűnügyi riporterünk jól ismeri önt. Neki mindig ezt mondja: „A fene egye meg magát, Beston, ha egyetlen szóval is célozni próbál erre a nyavalyás esetre, megnyúzom.” Mit számít, hogy nős vagyok-e vagy sem, és hogy tartok-e inast, vagy sem?

- Nagyon sokat - felelte komoly képpel March. - És most halljuk Bruce kisasszonyt. Mi a foglalkozása?

- Belsőépítész vagyok.

Nevetni kezdett, kicsit hisztérikusan. Hátradőlt a magas támlájú székben, és nevetett, nevetett, amíg ki nem csordultak a könnyei.

- Végtelenül sajnálom - folytatta, és kinyújtotta a kezét, mintha meg akarná őket állítani -, de hát nem értik? A gyilkosságot egy belsőépítész követte el. Ez a titka az egésznek.

March ezredes megakadályozta Armingdale megdöbben tiltakozását.

- Folytassa - szólt élesen a lányra.

- Elsőnek én gondoltam rá. Természetesen nincs semmiféle „eltűnt szoba”. Valamelyik nappalit egyszerűen átrendezték. A bútorok, az asztalok, székek, pohárszékek minden szobában teljesen egyformák. Különbség csak apró, elmozdítható tárgyakban van köztük, képekben, lámpaernyőkben, könyvtámaszokban, amelyeket percek; alatt ki lehet cserélni - Ron véletlenül éppen akkor sétált be a gyilkos lakásába, miután az az öregurat eltette láb alól. Ez rendkívül kínos helyzetbe hozta a gyilkost. Ha csak meg nem öli Ront is, rajtakapják a hullával, és Ron azonosítani tudja a lakást. De jobb ötlete támadt. A hullát leküldte a liften, Ront meg kivonszolta a hallba. Utána egyszerűen átrendezte a díszleteket. Aztán nyugodtan leülhetett; bárki megpróbálhatta azonosítani, abban a szobában volt-e a hullá.

Anita arcát a dac vagy a félelem pírja öntötte el.

- Tűz - mondta March ezredes. - Tűz, tűz. Ezért morfondíroztam azon, nem tudná-e megmondani nekünk, mi is történt tulajdonképpen.

- Nem értem.

- Nos, a szobák átrendezése a lakóknak tiltva van. Tehát fel kell tételeznünk, hogy előzőleg senki sem járt a lakásban, senki sem láthatta, milyen volt eredetileg a berendezése. Azt is fel kell tételeznünk, hogy a tettes hozzájuthatott új lámpaernyőkhöz, képekhez, könyvtámaszokhoz, még hozzá az éjszaka kellős közepén. Mondja, nem rosszul fogta meg a dolgot?

- Rosszul?

March ezredes hangjából eltűnt minden udvariasság.

- Valaki előbb készített el egy hamis szobát. Berendezte az új lámpaernyőkkel, könyvtámaszokkal, egy jól ismert kép másolatával, még új függönyökkel is. Ebben a szobában fogadta Randolphot. És ebben ölte meg. Utána persze eltávolította a csecsebecsét, és

visszaállította a szoba eredeti képét. De Ronald Denham még a preparált szobába sétált be. Ezért nem ismerte fel, Denham úr...

– Mit nem ismertem fel? – mennydörgött Denham. – Hát hol voltam?

– A saját lakása nappalijában – felelte March ezredes igen komolyan. – Ha józan lett volna, eltéveszthette volna az ajtót. De úgy teleszívta magát pezsgővel, hogy az ösztönei igenis a lakásába vezették.

Két ajtaja volt a szobának, s most mindkettőben egy-egy kék ruhás rendőr jelent meg. March intésére előlépett Davidson felügyelő.

– Thomas Evans, letartóztatom Daniel Randolph meggyilkolásáért. Figyelmeztetem, hogy bármit mond, jegyzőkönyvbe kerül, és a tárgyaláson a bíróság bizonyítékként használhatja fel.

– Ugyan már! – tiltakozott March ezredes, amikor másnap összegyűltek Armingdale lakásában. – Elég egyszerű volt az eset. Kétszer ennyi bajunk volt azzal a fickóval Bayswaterben, aki lelopta az összes narancsot. És minden tény adva volt.

Evans, mint Sir Rufus egyik legmagasabb állású, bizalmát feltétlenül élvező alkalmazottja, természetesen mindent tudhatott a Randolphfal tervezett ügyletről. Kitervelt egy zseniális csalást. Bizonyos vagyok benne, hogy csupán egy csalást tervelt ki.

Mármost úgy volt, Sir Rufus, hogy ön tegnap délután Manchesterbe utazik, s egy hétig ott marad. (Denham úr ezt az éjszakai portástól tudta meg, amikor az óva intette őt, hogy ne énekeljen.) A lakása tehát üresen maradt volna. Evans, önnek adva ki magát, felhívta Randolphot, és megkérte, jöjjön el a lakására, este tizenegy órára, és kössék meg az üzletet. Hozzátette: *előfordulhat*, hogy ügyei közben Manchesterbe szólítják, ebben az esetben azonban a titkáránál lesznek aláírva a szükséges iratok.

Könnyűnek ígérkezett a dolog. Evans a tűzlétrán és az ablakon át behatolt volna a lakásába. Kiadta volna magát a titkárának. Randolph – aki, ne feledjük, mindig készpénzzel fizetett, még ha egymillióról volt is szó – egy hamis dokumentumért cserébe átadott volna egy köteg bankjegyet.

Ugyan mire gyanakodhatott volna Randolph? Mint az újságolvasók többsége, ő is tudta, hogy Sir Rufus a Medici Court második emeletén lakik. Láta Sir Rufus fényképeit kedvenc Greuze-ével a pohárszék fölött. Még ha a portástól kért volna is eligazítást, az a megfelelő lakásba irányította volna. És ha a portás azt mondta volna, hogy ön Manchesterben van, a talaj elő volt készítve, Randolph ekkor Sir Rufus titkárát kereste volna.

Csak hogy, sajnos, közbejött valami. Sir Rufus úgy döntött, hogy nem utazik Manchesterbe. Tegnap délután döntött így, amikor Evans már mindent előkészített, és Randolphnak be kellett futnia. És Evansnek kellett a pénz, sőt miként ma kiderítettük, égető szüksége volt rá. Meg kellett szereznie azt a négyezer fontot.

Tehát kieszelt egy másik tervet. Sir Rufus otthon lesz, tehát az ő lakását nem használhatja. De ha minden szoba pontosan egyforma, kivéve a dekorációt, miért ne *utánozhatná* Sir Rufus lakását? A terv egyébként változatlanul ugyanaz marad, csak Randolphot kell máshová irányítani. Tizenegykor kell feljönnie a liften. Evans a nyitott ajtóban fogja várni, és betessékeli abba a lakásba, amely a felületes szemlélőben Sir Rufus lakásának a benyomását kelti. Az ajtókon aprók a számok, és miként tudjuk, Randolph nemcsak rövidlátó, hanem majdnem vak volt. Ha Evans egy kicsit elváltoztatja a külsejét, akármilyen ügyetlenül is, utána sohasem lesz azonosítható azzal az emberrel, aki becsapta Randolphot. És a Denhammel közös lakást kockázat nélkül felhasználhatja.

– Hát persze! – kiáltott fel Anita. – Ron legénybúcsúra ment. Rendes körülmények közt hajnali kettőig, háromig vett volna részt a dínomdánomon, csak hogy megjavult, és korábban hazajött.

– Én még mindig nem tudom elhinni – dünnyögte makacsul Denham. – Tom Evans mint gyilkos?

– Nem akart ő gyilkolni – felelte March ezredes. – Csakhogy Randolph gyanakodni kezdett, és ezt nem is rejtette véka alá. És Evans, aki gyakorlatias ember, kénytelen volt megölni őt. Ugye, sejtik, miért gyanakodott Randolph?

– Miért?

– Mert Evans színvak. Kár – folytatta szomorúan March ezredes. – Kezdetől fogva nyilvánvaló volt, hogy a gyilkosságot egy színvak követte el. S e fogyatékosággal önök közül senki sem rendelkezik. Ami Sir Rufust illeti, nem tudok elképzelni valószínűlenebb dolgot, mint egy színvak műgyűjtőt – legfeljebb egy színvak belsőépítész. Conyers úr öltönyének, ingeinek, nyakkendőinek gondosan összeválogatott barna vagy kék árnyalatai azt bizonyítják, hogy jó szeme van a színhatásokhoz. És nincs se felesége, sem inasa, aki a színeket helyette válogatná össze.

Evans azonban nemcsak részben, hanem teljesen színvak. Éppen önök mesélték el ennek frappáns bizonyítékát. Pearson felhozta Randolph tetemét a liftben. Amikor Evans közelebb lépett, Pearson figyelmeztette, hogy ne nyúljon a hullához, mert véres. Evans erre megkérdezte: „Hol?” – noha éppen lefelé bámult a kicsi, fényesen kivilágított lift szürke gumipadlóján a vörös foltra. A vörös színt csakis zöld vagy sárga felületen érzékelik a színvakok.

Ezért húzta rá Randolphra fordítva az esőkabátot is. Randolph levette a kalapját és a kabátját, amikor belépett a lakásba. Miután Evans leszúrta egy zsebkéssel, visszatette a fejére a kalapot, és ráadta a kabátot, csak aztán szabadult meg a tetemtől. De nem tudott különbséget tenni a varrás nélküli esőkabát sárga külső és zöld belső része között.

Őn, Mr. Denham, a saját kulcsával lépett be a lakásba – s ez már önmagában elárulta nekünk az „eltűnt” szoba hollétét, mivel a házban nincs két egyforma kulcs. Azt hiszem, Bruce kisasszony is

azonnal meg tudta volna mondani, melyik az „eltűnt” szoba. Hajlamos vagyok feltételezni, hogy látta is Randolphot belépni az ön lakásába, és attól félt, hogy valamilyen módon ön is benne van a gyilkosságban.

– Hát igen... – jegyezte meg Anita bölcsen.

– Egyébként ön közölte a hulláról, hogy f ordítva van rajta a kabát, ezért igazította ki Evans a tévedését, mielőtt a liftbe rakta a tetemet. Önt persze kénytelen volt leütni, bár komoly kárt nem akart tenni önben. A tűzlétrán leászott a sikátorba. Megszabadult a színházi kellékektől, bár olyan ostoba volt, hogy a pénzt meg a zsebkést magánál tartotta; a motozásnál meg is találtuk. Amikor visszatért, szokás szerint a személyliftet használta, mintha csak a hivatalából jönne. – És őszintén aggódott, amikor önt még mindig eszméletlenül találta kint a hallban.

Csönd lett, aztán Armingdale felhorkant.

– De hát ez a színvakság! Mi köze ennek a megoldáshoz? Honnan gondolta, hogy a gyilkosnak színvaknak kell lennie?

March ezredes feléje fordult és rábámult. Aztán lassú' szomorkás mosollyal megcsóválta a fejét.!

– Hát még mindig nem érti? Ez volt a kiindulópont.

– Ugyanazon oknál fogva kezdtünk gyanakodni, mint előzőleg az áldozat. Szegény öreg Randolph nem volt művészetkritikus. Bármilyen szokványos színes mázsolmányt elfogadott volna a „Kislány kankalinokkal” eredetijeként, amelyre számított. Evans azonban éppen arra az egyetlen dologra nem ügyelt, amelyre még egy rövidlító is ügyelt volna: a színre. Mindenáron Sir Rufus lakásának benyomását akarta kelteni, és színes olajfestményként ostoba fejjel egy képes hetilap szépiareprodukcióját akasztotta a falra.